

De gemeente Maastricht heeft op dit moment 2 medewerkers, in een garantiebaan geplaatst. Conform de vorig jaar gemaakte afspraken wordt er geworven voor 4 garantiebanen binnen Stadsbeheer. Deze banen zullen voor 1 januari 2018 zijn ingevuld. Daarnaast zijn er op detachingsbasis 147 extra banen gecreëerd voor medewerkers uit de doelgroep. Verder zal onze organisatie, waar mogelijk, mensen met een arbeidsbeperking een kans bieden. We gaan ervan uit dat wij daarmee, in ieder geval voorlopig, voldoen aan de quotumregeling.

4.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de door u vastgestelde kadernota Weerstandsvermogen is, conform wet- en regelgeving, het beleid opgenomen dat het college moet uitvoeren om de geïdentificeerde risico's zo goed mogelijk te beheersen. De betrokken paragraaf bij de begroting geeft aan hoe robuust de begroting is en gaat in op de vraag hoe financiële risico's kunnen worden opgevangen. Voor het beoordelen van deze robuustheid is inzicht nodig in de omvang en de achtergronden van de risico's, waarmee de gemeente geconfronteerd kan worden en de aanwezige weerstandscapaciteit ter dekking van deze risico's. Conform de hiervoor genoemde kadernota wordt deze robuustheid als volgt berekend:

Ratio weerstandsvermogen =	$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$
----------------------------	---

Uw raad heeft bij het vaststellen van de hiervoor genoemde kadernota aangegeven te streven naar een ratio weerstandsvermogen van minimaal 1. Hieronder besteden we eerst aandacht aan de beschikbare weerstandscapaciteit en vervolgens aan de risico-inventarisatie (benodigde weerstandscapaciteit) en ten slotte aan de berekening van de ratio weerstandsvermogen.

4.3.1 Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de financiële middelen en de mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om risico's van financiële aard (niet-begrote kosten), die zich onverwacht kunnen voordoen en die van substantiële aard zijn, te kunnen dekken. Dit kunnen zowel incidentele als structurele middelen zijn. Op grond van de vereisten van het BBV kan de weerstandscapaciteit uit diverse elementen bestaan: de algemene reserve, de bestemmingsreserves, de stille reserves en de onbenutte belastingcapaciteit. In de gemeente Maastricht worden ook de risicobuffer, de post onvoorzien en de egaliseringsreserves tot het weerstandsvermogen gerekend.

De weerstandscapaciteit is als volgt opgebouwd:

Tabel Weerstandscapaciteit in meerjarenperspectief bedragen x € 1.000

	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Onvoorzien/risicobuffer	1.929	2.329	2.829	2.829
Post onvoorzien	242	242	242	242
Risicobuffer	1.687	2.087	2.587	2.587
Eigen vermogen	24.878	21.314	20.669	22.493
Algemene reserve	4.724	4.724	4.724	4.724
Ov. bestemmingsreserves	20.154	16.590	15.945	17.769
Langlopende voorzieningen	0	0	0	0
Onbenutte belastingcapaciteit	0	0	0	0
Weerstandscapaciteit	26.807	23.643	23.498	25.322
Totale lasten	487.757	478.829	477.228	469.901
Als % van de totale lasten	5,5%	4,9%	4,9%	5,4%

Aangezien onze tarieven voor rioolrecht, rioolheffing en reinigingsrecht volledig kostendekkend* zijn, gaan we bij de onbenutte belastingcapaciteit uit van geen extra ruimte.

4.3.2 Risico-inventarisatie

Het begrip 'risico' wordt niet altijd juist toegepast. Zo moeten beleidswensen of de daaruit voortkomende budgettaire claims waarvoor aan organisatieonderdelen geen middelen ter beschikking zijn of worden gesteld, niet als risico worden vermeld. Hier is namelijk geen sprake van een risico omdat een financiële verplichting pas zou ontstaan door een beleidsbeslissing waarop de gemeente zelf (overwegende) invloed heeft. In de door u in juni 2009 vastgestelde kadernota Weerstandsvermogen (actualisatie is gepland eind 2015) is voor het risicobegrip uitgegaan van de volgende, in het kader van strategisch integraal risicomangement algemeen gebruikte, omschrijving: "een onzekere gebeurtenis die negatieve effecten (schade) kan hebben op de realisatie van de beleidsdoelstellingen c.q. de totstandkoming van de vastgestelde producten en diensten van een organisatie". Dit risicobegrip omvat dus ook de niet-materiële risico's en ook de risico's waarvan verondersteld wordt dat hier adequate beheersmaatregelen voor zijn getroffen. Een breed risicobegrip stelt ons beter in staat te beoordelen of er sprake is van beheerste bedrijfsprocessen in brede zin en maakt het mogelijk gericht verbeteringen door te voeren.

In deze paragraaf worden risico's opgenomen waarvan de financiële consequenties nog niet (volledig) in de begroting zijn verwerkt. De vorderingen op dubieuze debiteuren worden niet als risico opgenomen in deze paragraaf, omdat hiervoor voorzieningen moeten worden getroffen. Voor het overgrote deel betreft het de risico's uit de programmabegroting 2017 en jaarrekening 2016 bekende risico's. Waar nodig zijn deze geactualiseerd. In deze paragraaf worden alleen die risico's opgenomen die een dusdanige omvang hebben dat ze materieel zijn in verhouding tot ons totale begrotingssaldo.

1. Risico's in het gemeentefonds
2. Decentralisatie rijkstaken
3. Decentralisatie-uitkering Bodemsanering
4. Verbonden partijen
5. Risico's cofinanciering
6. Open einde-regelingen
7. Tram Vlaanderen Maastricht
8. Fiscale risico's
9. Eigen risico claims
10. Juridische procedures

Ad 1. Risico's in het gemeentefonds

Voor het gemeentefonds, de belangrijkste inkomstenbron voor de gemeente, geldt het principe van 'gelijk trap op, gelijk trap af' (normeringssystematiek). Dit betekent dat het fonds groeit of krimpt met de rijksuitgaven. Geeft het Rijk meer uit, dan groeit het gemeentefonds met hetzelfde percentage. De uiteindelijke uitkering is daardoor niet op voorhand vast te stellen, maar afhankelijk van de gerealiseerde rijksuitgaven. Bovendien leidt de ontwikkeling van de maatstaven (bijvoorbeeld het aantal uitkeringsgerechtigden), waarop de verdeling van het gemeentefonds over alle gemeenten is gebaseerd, tot verdeeffecten die niet altijd kunnen worden voorzien.

Ad 2. Decentralisatie rijkstaken (integratie-uitkering Sociaal domein)

Bij de Kaderbrief 2017 is voor 3D's (Jeugd - € 5,1 mln. en Wmo - € 3,3 mln.) een prognose afgegeven van in totaal € 8,4 mln. tekort voor het jaar 2017. Deze prognose voor 2017 was volledig gebaseerd op de jaarrekening 2016. In de Kaderbrief is aangegeven dat dit een voorlopige prognose betreft en bij de 1e monitor 3D's een nieuwe prognose afgegeven zou worden. Inmiddels is ook uw raad over de monitor 3D's geïnformeerd op 19 september jl. De nieuwe prognose laat een tekort zien van € 13,5 mln. (exclusief het overschot BUIG-middelen). De toename van het tekort wordt veroorzaakt door de verlaging van de budgetten 2017 ten opzichte van 2016 als gevolg van dalende Rijksbijdragen. Deze prognose is in het budgettaire kader van deze begroting meerjarig verwerkt.

Tegenover het verwachte tekort stonden in de kaderbrief de draaiknoppen als dekkingsmiddel. Voor 2018 gaan we ervan uit dat € 3,5 mln. aan dekking wordt gerealiseerd. De onderbouwing hiervan is opgenomen in deze begroting. Net zoals bij Kaderbrief 2017 kunnen we voor de andere jaren nog geen goede, harde onderbouwingen voor de oplopende reeks van de draaiknoppen maken. Vandaar dat we de meerjarige reeks van de draaiknoppen uit de Kaderbrief 2017 ook voor deze begroting handhaven.

Ad 3. Decentralisatie-uitkering Bodemsanering (Convenant Bodemsanering 2015-2019)

Uit onderzoek blijkt dat er 1 locatie is met alleen verspreidingsrisico's; er is 1 locatie met verspreidingsrisico's én potentiële humane risico's en er zijn 4 locaties met zeer waarschijnlijk ecologische risico's. Deze locaties worden verder onderzocht.

Echter, ook als dit traject is afgerond blijft er een risico. Bij nieuwe ontwikkelingen (bijvoorbeeld nieuwe initiatieven of een wijziging van de bestemming van de locatie) bestaat het risico dat de betreffende locatie alsnog spoedlocatie wordt. In de begroting 2013 is een groot deel van het budget en apparaatskosten ingezet als structurele bezuiniging onder de randvoorwaarde dat, als er nieuwe spoedlocaties moeten worden aangepakt en de kosten niet kunnen worden verhaald op de eigenaar/initiatiefnemer, deze kosten ten laste komen van de algemene middelen (post onvoorzien). In de nieuwe convenantperiode zijn aanvullende middelen vanuit het Rijk via een Decentralisatie-uitkering voor Maastricht beschikbaar gesteld. In deze periode ligt het accent van dit nieuwe convenant vooral op onderzoek naar instrumentarium voor duurzaam en efficiënt beheer en gebruik van bodem en ondergrond. Daarnaast worden de mogelijkheden onderzocht om de nazorgmaatregelen die plaatsvinden op gesaneerde locaties met restverontreinigingen te beëindigen of te verlagen, op een milieuhygiënisch verantwoorde wijze die hiervoor is benodigd. Voor Maastricht verwachten we dat er geen extra budget noodzakelijk is.

Ad 4. Verbonden partijen

De verbonden partijen (bestuurlijk én financieel belang) worden ingedeeld in: deelnemingen, publieke private samenwerking (meestal stichtingen) en gemeenschappelijke regelingen. Hierna worden de risico's van gemeenschappelijke regelingen in het algemeen en een aantal verbonden partijen specifiek nader toegelicht.

Gemeenschappelijke regelingen

Van een gemeenschappelijke regeling is sprake als het bestuur van twee of meerdere gemeenten of andere publiekrechtelijke overheidslichamen samen een gemeenschappelijke regeling treffen ter behartiging van een of meer belangen van die gemeenten. Het algemene risico is dat een meerderheid van de gemeenten een besluit kan nemen dat afwijkt van een standpunt van de afzonderlijke gemeente.

Daarnaast loopt een individuele gemeente ook specifieke risico's. Te denken valt aan de kosten bij uittreding van een van de deelnemers en het collectief verantwoordelijkheid dragen bij verlies. In de paragraaf Verbonden partijen zijn, conform het Besluit begroting en verantwoording, alle gemeenschappelijke regelingen waaraan de gemeente Maastricht deelneemt, opgenomen.

WOM Belvédère BV (Maastricht Noord – herijking Belvédère)

In de raad van juni 2013 is de herijking grondexploitatie Belvédère vastgesteld. Deze grex liet over een looptijd van 10 jaren een geprognoseerde onrendabele top zien in een bandbreedte van ongeveer € 70 tot 80 mln. Een onrendabele top in orde van grootte waarvan ook reeds sprake was bij de start van het project in 2004. De geprognoseerde onrendabele top is verklaarbaar in relatie tot de diepgang van de opgave waar we voor staan en is fors, afgezet tegen de andere opgaven waar Maastricht voor staat. Er is een aantal oplossingsrichtingen in beeld gebracht om deze grex beheersbaar te krijgen en te houden. Het MJIP fungeert als ultiem vangnet. De omvang van deze achtervang is afhankelijk van het grexverloop en de resultaten van de oplossingsrichtingen. Met de raad is afgesproken dat jaarlijks de stand van zaken wordt geschetst met een actualisatie van de grex zodat de planontwikkeling kan worden gemonitord en waar nodig tijdig kan worden bijgestuurd. Dat gebeurt jaarlijks in juni/juli.

De hiervoor genoemde onrendabele top heeft zich in de afgelopen jaren via een aantal maatregelen in neerwaartse richting ontwikkeld en bedroeg in 2016 ongeveer € 50 tot 55 mln. inclusief de rentevoordelen. In het kader van actualisatie grex 2017 is wederom goed gekeken naar de risico's van de grex en naar nieuwe mogelijkheden voor een verdere realistische neerwaartse bijstelling van de onrendabele top. Dit heeft geleid tot een daling van de onrendabele top hetgeen leidt tot een negatief saldo van € 14 tot 19 mln. incl. rentevoordeel. Alhoewel er een overzichtelijke en beheersbare grexsituatie lijkt te zijn ontstaan, betekent dit allerm minst dat we er zijn: de grex bevat nog een aantal positieve aannames die de komende jaren waargemaakt moeten worden. Daardoor blijft een strakke aansturing en de noodzaak van de financiële achtervang onverkort overeind.

MTB NV

De gemeente heeft diverse rollen in relatie tot MTB: als aandeelhouder en financier, als afnemer van dienstverlening, als opdrachtgever vanuit de gemeentelijke zorgplicht om het werk te behouden voor de ruim 1.000 se die bij MTB werken op grond van de Wsw alsook voor de doelgroep Participatiewet waarvoor MTB als leerwerkbedrijf fungeert.

De Wsw-taken worden primair bekostigd vanuit het Participatiebudget (Wsw-deel) van de Participatiewet (onderdeel van de 3D's). Echter, in de periode 2014-2020 wordt hierop door het Rijk bezuinigd. Ten einde de tekorten te beperken is de opdracht van MTB in 2015 verbreed en is daarnaast een herstructurering gestart. Hiervan is uw raad in kennis gesteld. Verwacht wordt dat MTB bijgevolg het tekort de komende jaren stabiel kan houden (ongeveer € 2 mln.). Dekking hiervan is meerjarig voorzien via het BUIG-budget (Inkomensdeel). Of, in geval er onvoldoende BUIG-overschot is, vanuit het Participatiebudget (Werkdeel), indien daarvoor op realisatiebasis voldoende ruimte resteert.

Een ander mogelijk risico is dat de organisatie, in relatie tot de verbrede opdracht voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, qua reguliere personele capaciteit door een ondergrens zakt. Dit heeft uiteraard nadrukkelijk de aandacht.

Project A2 / De Groene Loper

Het integrale project A2 / De Groene loper is een langjarig project met een horizon in de gebiedsontwikkeling tot 2026. De openstelling van de tunnel is conform planning eind 2016 gerealiseerd. Gezien de grote complexiteit en de ervaring in andere recente tunnelprojecten een prestatie. Daarnaast zijn in 2016 ook de eerste gebiedsontwikkelingstrajecten opgestart. Gezien de opgave van 1.043 woningen en maximaal 30.000 m2 overige functies, is ook hier een voortvarende ontwikkeling, gezien de marktomstandigheden en de wijzigingen bij de moedermaatschappijen, niet vanzelfsprekend. Het risicobeheer op het project vindt plaats door het Projectbureau A2. Als onderdeel van de opdracht, is een budget beschikbaar voor het opvangen van risico's.

Ad 5. Risico's van cofinanciering

Daar waar de projecten gedekt worden door middel van cofinanciering loopt de gemeente het risico dat zij, als gevolg van subsidievoorschriften, pas achteraf geconfronteerd wordt met lagere subsidiebijdragen dan oorspronkelijk was voorzien. Van een dergelijke cofinanciering is bijvoorbeeld sprake bij alle EU-projecten, maar ook bij provinciale projecten.

Ad 6. Open einde-regelingen

De gemeente Maastricht kent een aantal regelingen (onder andere Leerlingenvervoer, Wmo, bijzondere bijstand, armoedebeleid, Jeugdzorg, Veilig Thuis) met een zogenaamd open-eindkarakter. Op een open-einderegeling kan altijd een beroep worden gedaan als de aanvrager aan de regels voldoet. De hoogte van geraamde budgetten kan dan geen reden zijn tot weigering van de aanvraag. Voor zover aan de bovenstaande risico's een financiële waarde kan worden gegeven, hebben deze invloed op het weerstandsvermogen van de gemeente Maastricht.

Ad 7. Tram Vlaanderen Maastricht

In 2014 is een review uitgevoerd op het totale dossier. Er is gekeken naar techniek, budget, planologie en de planning. De uitkomsten zijn met de raad en Provinciale Staten gedeeld en de colleges van Burgemeester en Wethouders en Gedeputeerde Staten hebben opdracht gekregen om het vervolgproces Tram Vlaanderen-Maastricht in gang te zetten. Op basis van het besluit van het college van Burgemeester en Wethouders en het college van Gedeputeerde Staten zijn 2 varianten voor een tijdelijke eindhalte voor de Wilhelminabrug uitgewerkt. Conform het besluit inzake de keuze voor een van de varianten, heeft de verdere uitwerking (zowel financieel als inhoudelijk) van de voorkeursvariant plaatsgevonden. De raad heeft op 20 oktober 2015 en Provinciale Staten op 6 november 2015 ingestemd met de scopeaanpassing. Conform de Kaderovereenkomst is deze scope-aanpassing voorgelegd aan de partners in het project Tram Vlaanderen-Maastricht. Tijdens het overleg hebben alle partijen het belang van de sneltram voor de grensoverschrijdende samenwerking en economische ontwikkeling van de regio onderschreven en ingestemd met de scopeaanpassing. De partners hebben definitief besloten het tramproject Hasselt-Maastricht uit te gaan voeren. Dat hebben de colleges besloten op basis van een overleg met de Vlaamse overheid eind mei. Partijen zijn het daarbij eens geworden over het definitieve tracé en hebben afspraken over een aantal zaken gemaakt. Hiermee worden het verleden en de gevolgen daarvan afgesloten en worden de schouders van alle partners onder het tramproject gezet om

dit tot een goed einde te brengen. Het wordt nog een hele opgave om het project samen met de partners te realiseren. Een groot aantal procedures en afstemmingsvraagstukken zullen nog nader uitgewerkt moeten worden. Naar verwachting zal begin 2018 de vaststelling van het bestemmingsplan door de raad plaatsvinden.

Ad 8. Fiscale risico's

De gemeente Maastricht wordt - mede door veranderingen in wet- en regelgeving - geconfronteerd met een aantal risico's/onzekerheden op fiscaal gebied, waaronder:

Btw sport

Het Ministerie van Financiën heeft reeds meerdere malen aangegeven de btw-sportvrijstelling aan te moeten passen als gevolg van Europese jurisprudentie. Deze aanpassing kan aanzienlijke (negatieve) consequenties voor de gemeentelijke (sport)begroting met zich meebrengen. Aangezien het kabinet op korte termijn, binnen de budgettaire kaders, nog geen mogelijkheid ziet om de budgettaire gevolgen hiervan in te passen, is een definitieve ingangsdatum van de genoemde wijziging op dit moment nog niet bekend.

Vennootschapsbelasting

Per 1 januari 2016 is de Vennootschapsbelastingplicht voor overheidsondernemingen in werking getreden. De gemeente Maastricht heeft de gevolgen hiervan in kaart gebracht en verwerkt in de jaarrekening 2016. Zowel door de gemeente zelf - als ook op landelijk niveau - vindt er nog nadere afstemming plaats met de Belastingdienst over de ingenomen standpunten en de uitleg van de nieuwe wetgeving. Het is vooralsnog niet duidelijk wanneer deze nadere afstemming definitief wordt afgerond.

Btw straatparkeren

Er loopt momenteel een rechtszaak over de vraag of het aanbieden van straatparkeren door gemeenten moet worden onderworpen aan de heffing van btw. De Advocaat-Generaal van de Hoge Raad is onlangs tot de conclusie gekomen dat gemeenten inderdaad voor deze activiteit als btw-ondernemer moeten worden aangemerkt. De Hoge Raad zelf heeft nog geen uitspraak gedaan in deze zaak.

Ad 9. Eigen risico claims

De gemeente is vanaf 2015 eigenrisicodragers voor aansprakelijkheidsclaims. De oorspronkelijk betaalde premie wordt vanaf 2015 gereserveerd. Schadebedragen groter dan € 75.000 worden uit deze reserve betaald of indien deze leeg is uit de post onvoorzien. Inmiddels is de reserve bijna € 0,3 mln. groot.

Ad 10. Juridische procedures

Geusseltbad/combinatiegebouw

Er loopt nog een bodemprocedure bij de Raad van Arbitrage voor de Bouw tegen de gemeente van een nevenaannemer werktuigbouwkundige installaties en de nevenaannemer elektrotechnische installaties. Zij claimen vertragingsschade tot een bedrag van € 800.000. De gemeente is van mening dat de vertraging een gevolg is van de gebrekkige coördinatie door de hoofdaannemer die hiervoor ook verantwoordelijk was. De mondelinge zitting van deze procedure is door de Raad van Arbitrage voor de Bouw vastgelegd in december 2017. Een uitspraak wordt ongeveer 3 maanden later verwacht.

4.3.3 Ratio weerstandsvermogen

In deze paragraaf wordt aangegeven of er sprake is van een toereikend weerstandsvermogen. Dit wordt gedaan door een relatie te leggen tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit (par. 4.3.1.). De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risico-inventarisatie voortvloeit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van deze berekening vormt het weerstandsvermogen. Uw raad heeft bij het vaststellen van de hiervoor genoemde kadernota aangegeven te streven naar een ratio weerstandsvermogen van minimaal 1 (=voldoende). Op basis van de huidige inschattingen kan worden aangegeven dat de ratio weerstandsvermogen in 2018 voldoende is.

In de kadernota weerstandsvermogen is ook aangegeven dat indien de kwalificatie boven “voldoende” stijgt, er financiële ruimte ontstaat. Gelet op de huidige economische omstandigheden wordt het weerstandsvermogen in stand gehouden.

4.3.4 Kengetallen

Als gevolg van artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moeten de volgende kengetallen worden opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing. Deze kengetallen maken het de raad gemakkelijker om inzicht te krijgen in de financiële positie van de gemeente.

Tabel: Kengetallen gemeente Maastricht

Verloop van de kengetallen	Verlag 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
netto schuldquote	69%	77%	96%	100%	96%	93%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	49%	57%	78%	85%	82%	79%
solvabiliteitsratio	27%	26%	21%	20%	20%	21%
structurele exploitatieruimte	3%	1%	1%	0%	0%	0%
grondexploitatie	2%	4%	2%	2%	2%	2%
belastingcapaciteit	98%	99%	101%	100%	100%	100%

Onderverdeling voor de beoordeling

Om een beeld te geven hoe de financiële positie van Maastricht zich ontwikkelt, is gebruik gemaakt van een onderverdeling naar drie categorieën. Dit zijn: groen (goed/weinig risico), oranje (voldoende/voorzichtigheid geboden) en rood (onvoldoende/veel risico). In onderstaande tabel de standaard percentages die daarvoor gebruikt worden. Deze percentages zijn gebaseerd op algemene normwaarden (die bijvoorbeeld ook door de Provincie wordt gebruikt bij de publicatie van ranglijsten).

Tabel: Onderverdeling in categorieën met bijbehorende percentages per kengetal

Kengetallen:	Groen (goed/weinig risico)	Oranje (voldoende/voorzichtigheid geboden)	Rood (onvoldoende/veel risico)
Netto schuldquote	< 90%	90% t/m 130%	> 130%
Netto schuldquote met correctie	< 90%	90% t/m 130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20% t/m 50%	< 20%
Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
Grondexploitatie	< 20%	20% t/m 35%	> 35%
Belastingcapaciteit	< 95%	95% t/m 105%	> 105%

Hierna volgt een analyse per kengetal.

Netto schuldquote (schulden minus vorderingen) / baten)

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het kengetal bestaat uit 2 ratio's: zowel inclusief als exclusief doorgeleende gelden. Een hoge schuld kan immers veroorzaakt worden doordat afgesloten leningen worden doorgeleend. Ten opzichte van begroting 2017 zijn de netto schuldquotes gestegen. Dit komt omdat de gemeente meer gaat investeren 2018 en daarnaast zal het eigen vermogen dalen. De netto schuldquote ligt echter nog aan de onderkant van het oranjespectrum. Dat wil zeggen dat er rekening mee dient worden te gehouden maar er nog geen hoge risico's zijn voor de gemeente.

Solvabiliteitsratio (eigen vermogen / totaal vermogen)

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen en het bezit van de gemeente is afbetaald. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de

weerbaarheid van de gemeente. Uit de tabel blijkt dat het verwachte solvabiliteitsratio in 2018 is verslechterd t.o.v. 2017. Deze verslechtering wordt vooral veroorzaakt door een daling van het eigen vermogen vooral door de geraamde onttrekkingen aan de reserve A2 die nu leeg is in samenloop met een geraamde stijging van de langlopende schulden. De ratio van 21% is niet zorgwekkend wel blijft aandacht voor de financiële situatie geboden zodat de gemeente niet onder de grenswaarde van 20% zal komen.

Structurele exploitatieruimte (structurele baten minus structurele lasten) / totale baten)

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte er is om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Een positief % betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken (een negatief % niet). Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij de baten en lasten in evenwicht zijn. Op basis van het positief kengetal blijkt dat er weinig structurele ruimte is (1%) om tekorten of extra lasten binnen de huidige begroting op te vangen. Echter is de begroting voldoende in evenwicht waardoor de structurele baten de structurele lasten dekken.

Grondexploitatie

Grondexploitatie kan risicovol zijn als de gemeente veel grond heeft. Het kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale baten. De boekwaarde van grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De boekwaarden van verliesgevende plannen zijn gebaseerd op de actuele marktwaarde en voor verwachte verliezen zijn voorzieningen getroffen. De invloed van de huidige plannen op de exploitatie is daarom zeer gering te weten: 2%.

Belastingcapaciteit

De ruimte die de gemeente heeft om belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder woonlasten wordt verstaan OZB, de rioolheffing en de reinigingsrechten voor een woning met gemiddelde waarde in de gemeente. Deze cijfers worden voortaan bekend gemaakt in de jaarlijkse meicirulaire. Het kengetal wordt berekend door de totale woonlasten meerpersoons-huishouden te vergelijken met het landelijk gemiddelde in het jaar daarvoor. Het verloop van de belastingcapaciteit is stabiel en we zitten met € 732 net iets boven het landelijk gemiddelde van € 723.

In overeenstemming met het coalitieakkoord stijgen de lokale lasten tot en met het jaar 2018 enkel met de jaarlijkse reguliere indexverhoging (en als gevolg van eventuele dwingende rijksmaatregelen). Toekomstige ontwikkelingen zijn niet zeker, omdat de begroting 2019 opgesteld zal worden door een nieuwe coalitie na de gemeenteraadsverkiezingen. Maar het ligt voor de hand dat het gemeentelijk beleid ten aanzien van de lokale lasten ook na 2018 gehandhaafd blijft. Daardoor zal het kengetal belastingcapaciteit in 2019 en volgende jaren 100% zijn of mogelijk iets lager.

Algemene conclusie financiële positie

De financiële positie van de gemeente Maastricht kan als “voldoende” worden beoordeeld. Het totaalbeeld van de financiële weerbaar- en wendbaarheid is enigszins veranderd ten opzichte van begroting 2017. Dit komt vooral door een aantal investeringen die de gemeente Maastricht heeft gedaan waardoor de vaste schulden stijgen en het eigen vermogen daalt. Uit de ratio weerstandsvermogen (zie paragraaf 4.3.3.) dat we “voldoende” in staat zijn om financiële tegenvallers op te vangen.

4.4 Financiering

4.4.1 Inleiding

In deze financieringsparagraaf wordt er aandacht geschonken aan het treasurybeleid, de ontwikkeling van de (korte en lange) rente en de rentevisie, de kasgeldlimiet, de renterisiconorm en de verwachte financieringsbehoefte, de ontwikkeling van de leningenportefeuille inclusief de hieraan verbonden risico's, de financiering van de activa en de omslagrente, het schatkistbankieren en de vernieuwing van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) en dan met name de notitie rente van de commissie BBV.